

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Наукове товариство студентів, аспірантів,
докторантів і молодих вчених СумДУ

ПЕРШИЙ КРОК У НАУКУ

Матеріали
ІХ студентської конференції
(Суми, 25 лютого 2018 року)

Суми
Сумський державний університет
2018

ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ ВИБОРЧОГО ЗАКОНОДАВСТВА В УКРАЇНІ

Кухно М, студент; СумДУ, гр. Ю-62

У статті 21 Конституції України закріплено рівність людей у своїй гідності та правах [1]. У статті 6 ЗУ «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» закріплено заборону дискримінації за статевою ознакою, у статті 3 цього ж закону констатується, що політика держави щодо забезпечення еквівалентності прав і можливостей представників різних статей спрямовується на те, щоб не допускати гендерної дискримінації та на те, щоб забезпечити рівну участь жінок та чоловіків у прийнятті актуальних для суспільства рішень [2]. Також у вищезгаданому законі міститься вимога до партій і блоків, висуваючи кандидатів у депутати, забезпечувати представництво як чоловіків, так і жінок, а в пункті 5 статті 3 ЗУ «Про вибори народних депутатів» встановлено пряму заборону привілеїв та/або обмежень для кандидатів у депутати в тому числі за ознаками статі [3]. На підтвердження свого прагнення до встановлення гендерної рівності Україна підписала Декларацію Тисячоліття, ухвалену Генеральною Асамблеєю ООН у 2000 році (у документі було проголошено, що досягнення рівності жінок і чоловіків є можливістю наближення до мети людського розвитку), План дій ОБСЄ з підтримки гендерної рівності, Рішення 7/09 Міністерської ради ОБСЄ про участь жінок і політичному та суспільному житті тощо.

Тим не менш, варто констатувати, що виключно закріплення принципу недискримінації недостатньо для того, щоб гарантувати пропорційне представництво жінок в органах державної влади та органах місцевого самоврядування. Наприклад, статистика свідчить, що середня кількість жінок у парламентах демократичних країн світу складає усього 15%, тоді як їх частка серед населення цих країн – близько половини. Ймовірно, варто вдатись до механізмів так званої «позитивної дискримінації», що у гендерному аспекті означатиме встановлення державою комплексу заохочень, заборон, компенсацій, спрямованого на підвищення соціального статусу жінок. У багатьох зарубіжних країнах такі підходи дають результат. Зокрема, від 37 до 45% членів парламентів у Данії, Фінляндії, Норвегії і Швеції складають жінки. Першість посідає Швеція: 45% депутатів є жінками

[4].

Тим не менш, оточуюча дійсність свідчить: де-юре рівність жінок та чоловіків існує, але де-факто – ні. По-перше, необхідно наголосити, що приєднання до міжнародних актів, які декларують підтримку гендерної рівності – це великий крок на цивілізаційному шляху для нашої держави, але без ефективної імплементації засобами національного законодавства ці норми залишаться «мертвонародженими». На нашу думку, в Україні не достатньо урегульоване дане питання, а тому існує потреба у внесенні до виборчого законодавства відповідних поправок. Останні можуть передбачати, наприклад, що певні квоти у так званій «прохідній частині» виборчих списків політичних партій мають бути зафіксовані за жінками (європейська практика передбачає, що щонайменше 33 місця у першій сотні виборчого списку мають займати жінки, при чому не менше 3 у кожному десятку). По-друге, існує проблема невиконання та навіть свідомого ігнорування чинного законодавства у сфері гендерної рівності. Саме тому пропонуємо, щоб дотримання норм ЗУ «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» було поставлене під суворий контроль правоохоронних органів. На нашу думку, такі заходи дозволять зробити представництво жінок у органах державної влади та органах місцевого самоврядування більш пропорційним.

1. Конституція України : за станом на 1 березня 2009 р.[Текст] / Верховна Рада України.-Офіц. Вид.- К.: Парлам.вид-во, 2009. - 67с.
2. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків :закон України від 8 вересня 2005 року [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2866-15> .
3. Про вибори народних депутатів : закон України від 17 листопада 2011 року [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2866-15> .
4. Жінки в політиці : міжнародний досвід для України / за заг.ред. Яни Сверлюк та Світлани Оксамитової // За матеріалами міжнародного наукового семінару «Жінки в політиці : міжнародний досвід для України», Київ,7 жовтня 2005 року.- К. : Атіка, 2006.- 272с.

Керівник: Славко А.С., асистент кафедри МСЄП